

Maastricht, Onze-Lieve-Vrouwe-Basiliek, Vespers, 13 mei 2017

Toewijding van de Nederlandse bisdommen aan het Onbevlekt Hart van Maria

Na de val van het Portugese Koningshuis als gevolg van een revolutie in 1910 kwam een zeer antiklerikale regering aan de macht, waarin vrijmetselaars de toon aangaven. Deze regering vaardigde diverse tegen de Kerk gerichte maatregelen uit: het dragen van priesterkleding werd verboden evenals het afleggen van religieuze geloften; kloosters en religieuze ordes en congregaties werden bij wet opgeheven en hun bezittingen geconfisqueerd; jezuïeten werden gedwongen om van hun Portugese nationaliteit af te zien; godsdienstonderwijs op de scholen werd afgeschaft en de regering kende zichzelf het recht toe om de professoren op de seminaries te benoemen. De bedenker van deze maatregelen, Alfonso Costa, stelde zich tot doel in Portugal het katholicisme in twee generaties uit te roeien.

Door verschillende oorzaken slaagde hij niet in deze opzet. Het geloof van de Portugese bevolking was daarvoor te sterk en de Heilige Stoel verzette zich met succes. Maar een zeer belangrijke factor waren de verschijningen van Maria in Fatima aan drie herderskinderen, Lucia, Francisco en Jacinta. Deze verschijningen hadden een grote impact in Portugal, evenals trouwens elders in de Katholieke wereld. Nadat in 1916 een engel driemaal aan hen was verschenen, verscheen hen Maria voor het eerst op 13 mei 1917. In totaal zou zij dat in de periode van 13 mei tot 13 oktober 1917 zesmaal doen.

De verschijningen van Maria te Fatima staan in een reeks van belangrijke Mariaverschijningen: te La Salette in 1846, te Lourdes in 1858 en te Castelpetroso in 1888. De boodschap van Maria was bij al deze verschijningen dat we ons moeten bekeren tot Christus, de Zoon van God en haar Zoon, boete doen om vergeving te verkrijgen voor eigen zonden en die van anderen en ons intensief toeleggen op het gebed, vooral het rozenkransgebed. Van al deze verschijningen hadden die te Fatima echter het meest profetische karakter.

Dit had te maken met de inhoud van de drie geheimen die Maria daar aan de herderskinderen toevertrouwde. Het eerste betrof een visioen van de hel en de oproep tot gebed, bekering en boete om zielen daarvoor te behoeden en tot het eeuwig heil te brengen. Het bestaan van de hel werd (en wordt) door veel christenen ontkend en door menig christelijk geloofsverkondiger in prediking of catechese niet of nauwelijks aan de orde gesteld. De ernstige waarschuwing van Maria moet echter serieus worden genomen.

Het tweede betrof een aankondiging van het einde van de Eerste Wereldoorlog, maar de aankondiging van de Tweede Wereldoorlog als mensen niet zouden ophouden God te beledigen. Hierbij riep Maria op tot gebed en boete om van God vrede af te smeken. Tevens vroeg zij om Rusland toe te wijden aan haar Onbevlekt Hart om te voorkomen dat het atheïstische communisme vanuit Rusland ook naar andere landen zou overslaan. Diverse pausen, te beginnen Pius XII in een radioboodschap op 31 oktober 1942, hebben daar ook gevolg aan gegeven. Tekenend is dat het communisme in 1989 in Rusland ten val is gekomen.

Het derde geheim betrof een visioen van een bisschop in een wit gewaad, de paus, die vervolgd wordt en als dood neervalt onder het klinken van gewerschoten te midden van de lijken van bisschoppen, priesters, religieuzen en leken, die zijn gevallen als martelaren voor het geloof onder het communisme en fascisme. Het is een beeld van de kruisweg die de Kerk in de twintigste eeuw onder leiding van de pausen heeft afgelegd. Op 13 mei 2000 heeft kardinaal Sodano tijdens een bezoek

van Johannes Paulus II aan Fatima in het millenniumjaar 2000 bekend gemaakt dat dit visioen betrekking had op de aanslag die 13 mei 1981 op de paus was gepleegd op het Sint-Pietersplein te Rome.

Hoe moeten we nu aankijken tegen de boodschappen van Maria in Fatima en wat voegen zij toe aan ons geloof in Christus, onze Heiland en Verlosser? De Openbaring in de Heilige Schrift, de Publieke Openbaring gericht tot de hele mensheid, is met Jezus Christus voltooid. Daar kan niets meer aan worden toegevoegd.

De boodschappen van Maria aan de herderskinderen in Fatima zijn privé-openbaringen. Privé-openbaringen voegen niets toe aan de geloofsschat als geheel: "Hun rol is niet de definitieve openbaring in Christus te 'verbeteren' of 'aan te vullen', maar te helpen deze voller te beleven in een bepaald tijdperk van de geschiedenis," aldus de *Catechismus van de Katholieke Kerk* (art. 67). De boodschappen van Maria te Fatima hielpen om beter te begrijpen wat het geloof in Christus concreet vroeg om er moedig aan vast te houden onder de ernstige bedreigingen voor de Kerk in de twintigste eeuw.

Een specifieke handreiking van Maria te Fatima betrof haar oproep om Rusland, maar ook andere landen of personen aan haar Onbevlekt Hart toe te wijden. Het hart staat hier voor het innerlijk van de persoon, ook wel het geweten, waar de mens ten diepste een relatie heeft met God. Het hart van Maria noemen we onbevlekt omdat zij vanaf haar ontstaan door God gevrijwaard is van de erfzonde en ook verder in haar leven vrij is gebleven van zonde.

De toewijding aan haar Onbevlekt Hart betekent twee dingen in het bijzonder. Op de eerste plaats betekent deze toewijding dat we Maria willen volgen in de keuze die zij vanuit haar diepste innerlijk maakte, toen haar door de aartsengel Gabriël werd gevraagd of zij de moeder van Gods Zoon wilde worden. Zij sprak haar ja tegenover God uit met de woorden: "Zie de dienstmaagd des Heren, mij geschiede naar uw woord." Evenals Maria willen we komen tot een volledige toewijding van onszelf aan Christus.

We beseffen echter dat we dat op eigen kracht niet kunnen en daarvoor Gods genade nodig hebben. En dit brengt ons tot een tweede belangrijke betekenis van de toewijding aan het Onbevlekt Hart van Maria: deze toewijding drukt ook uit dat we ons toewijden aan haar moederlijke zorg: met andere woorden ons toevertrouwen aan haar voorspraak voor ons bij God.

De concrete boodschap van Maria te Fatima betrof vooral de kritische situatie waarin de Kerk verkeerde in de vorige eeuw. Maar die boodschap is nog steeds actueel. Want de situatie in de Kerk is er in onze eeuw beslist niet beter op geworden. Het christendom is de meest vervolgd godsdienst ter wereld. Bovendien is er niet alleen sprake van een kerkvolging van buitenaf, maar ook van binnenuit.

Paus Johannes Paulus II heeft gezegd dat zijn leven op 13 mei 1981 gered is doordat Maria de baan van de kogel die hem had kunnen doden, heeft afgeleid. Die kogel is nu verwerkt in de kroon van het beeld van Maria in Fatima. Aan die beschermende hand van Maria door haar voorspraak vertrouwen de Nederlandse bisschoppen hun bisdommen in deze vespers toe. We bidden dat Maria de weg van de Kerk en die van ons persoonlijk leven door haar aanhoudende voorspraak legt in de beschermende handen van de Verrezen Heer. Amen.